

Narkotikafrågor

Sammanfattning

I betänkandet behandlas 31 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2009 som rör frågor om narkotika. Fyra motionsyrkanden som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden behandlas förenklat.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till pågående arbete på olika områden.

I betänkandet finns 3 reservationer och 3 särskilda yttranden.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Narkotikafrågor	6
Motioner	6
Översyn av narkotikalagstiftningen	7
Bakgrund	8
Utskottets ställningstagande	12
Narkotikafrågor – förenklad behandling	13
Reservationer	14
1. Narkotikapolitisk inriktning, punkt 1 (s, v, mp)	14
2. Missbruksbehandling, punkt 2 (s, v, mp)	15
3. Översyn av narkotikalagstiftningen, punkt 3 (s, mp)	15
Särskilda yttranden	17
1. Översyn av narkotikalagstiftningen, punkt 3 (v)	17
2. Narkotikafrågor – förenklad behandling, punkt 4 (s)	17
3. Narkotikafrågor – förenklad behandling, punkt 4 (v)	17
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009	18

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Narkotikapolitisk inriktning

Riksdagen avslår motionerna

2009/10:So347 av Solveig Hellquist (fp),

2009/10:So558 av Désirée Pethrus Engström (kd) yrkandena 1 och 2,

2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkande 5,

2009/10:So614 av Morgan Johansson m.fl. (s) yrkande 2 och

2009/10:So622 av Fredrick Federley (c) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (s, v, mp)

2. Missbruksbehandling

Riksdagen avslår motionerna

2009/10:So372 av Mats Gerdau och Helena Bouveng (båda m),

2009/10:So463 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 61,

2009/10:So508 av Jan Emanuel Johansson (s) och

2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkande 3.

Reservation 2 (s, v, mp)

3. Översyn av narkotikalagstiftningen

Riksdagen avslår motionerna

2009/10:So250 av Lars Elinderson (m),

2009/10:So273 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s),

2009/10:So283 av Jan-Evert Rådström (m),

2009/10:So331 av Birgitta Sellén och Maria Kornevik Jakobsson (båda c),

2009/10:So509 av Jan Emanuel Johansson (s),

2009/10:So516 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) yrkandena 1–4,

2009/10:So554 av Lars Lilja (s) yrkande 2,

2009/10:So571 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd),

2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkandena 1 och 2,

2009/10:So595 av Hans Wallmark (m) i denna del,

2009/10:So598 av Johan Pehrson (fp) och

2009/10:So602 av Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (båda s).

Reservation 3 (s, mp)

4. Narkotikafrågor – förenklad behandling

Riksdagen avslår motionerna

2009/10:So238 av Cecilia Magnusson (m),

2009/10:So312 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 1,

2009/10:So554 av Lars Lilja (s) yrkande 4 och

2009/10:So614 av Morgan Johansson m.fl. (s) yrkande 1.

Stockholm den 13 april 2010

På socialutskottets vägnar

Kenneth Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth Johansson (c), Ylva Johansson (s), Cecilia Widegren (m), Magdalena Andersson (m), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Barbro Westerholm (fp), Lennart Axelsson (s), Margareta B Kjellin (m), Maria Kornevik Jakobsson (c), Thomas Nihlén (mp), Finn Bengtsson (m), Per Svedberg (s), Ann Arleklo (s), Mikael Cederbratt (m), Eva Olofsson (v) och Lars-Axel Nordell (kd).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlas 31 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2009 som rör frågor om narkotika. Av dessa bereds fyra motionsyrkanden förenklat eftersom de rör samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Utskottets överväganden

Narkotikafrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om narkotikapolitisk inriktning, missbruksbehandling och frågor som har utretts av Narkotikautredningen.

Jämför reservationerna 1 (s, v, mp), 2 (s, v, mp) och 3 (s, mp) samt särskilt yttrande 1 (v).

Motioner

Narkotikapolitisk inriktning

I motion So614 av Morgan Johansson m.fl. (s) begärs ett tillkännagivande om behovet av att inom ramen för det nordiska samarbetet fortsätta att verka för en restriktiv narkotikapolitik (yrkande 2).

I motion So585 av Per Lodenius (c) begärs ett tillkännagivande om att samarbetet med den ideella sektorn bör öka i det drogförebyggande arbetet (yrkande 5).

I motion So622 av Fredrick Federley (c) begärs ett tillkännagivande om att göra en översyn av den svenska narkotikapolitiken för att försöka att faktamässigt se vilka resultat de senaste tio årens massiva insatser har haft (yrkande 1) och om att utredningen också ser över kostnaderna för den förda politiken samt alternativkostnaden för att lokalisera resurser till denna prioritering i förhållande till andra områden som lider resursbrist inom rättsområdet (yrkande 2).

I motion So347 av Solveig Hellquist (fp) begärs ett tillkännagivande om vikten av intensifierade insatser för att förebygga injektionsnarkomani bland ungdomar.

I motion So558 av Désirée Pethrus Engström (kd) begärs ett tillkännagivande om att verka för att drogen kat förbjuds inom hela EU (yrkande 1) och om att öka berörda myndigheters kunskap om missbruk av kat (yrkande 2).

Missbruksbehandling

I motion So463 av Lars Ohly m.fl. (v) begärs ett tillkännagivande om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera vården av blodsmittade missbrukare (yrkande 61).

I motion So508 av Jan Emanuel Johansson (s) begärs ett tillkännagivande om behovet av att studien om blodsmitta översätts och att Socialdepartementet får i uppdrag att sammanställa den som underlag för den fortsatta narkotikapolitiska forskningen och debatten.

I motion So372 av Mats Gerdau och Helena Bouveng (båda m) begärs ett tillkännagivande om behandling med Subutex och Metadon.

I motion So585 av Per Lodenius (c) begärs ett tillkännagivande om att säkerställa att de behandlingsmetoder som används bevisligen ger effekt och att kunskapen om detta sprids (yrkande 3).

Översyn av narkotikalagstiftningen

Motioner som tar upp förslag inom ramen för de frågor som behandlats av Narkotikautredningen

Klassificering

I motion So509 av Jan Emanuel Johansson (s) begärs ett tillkännagivande om drogen GHB.

I motion So602 av Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (båda s) begärs ett tillkännagivande om klassificering av droger i EU.

I motion So250 av Lars Elinderson (m) begärs ett tillkännagivande om att regeringen bör begära ett generellt tillstånd att narkotikaklassa nya preparat utan att i förväg behöva inhämta tillstånd från EU i varje enskilt fall.

I motion So283 av Jan-Evert Rådström (m) begärs ett tillkännagivande om klassificering av droger.

I motion So331 av Birgitta Sellén och Maria Kornevik Jakobsson (båda c) begärs ett tillkännagivande om att narkotikaklassa GBL.

I motion So585 av Per Lodenius (c) begärs ett tillkännagivande om att rutinerna för hur en produkt narkotikaklassas behöver ses över för att korta handläggningstiden (yrkande 1).

I motion So516 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) begärs ett tillkännagivande om en effektiv narkotikalagstiftning för att förhindra spridning av droger (yrkande 1), om att fortsätta uppmärksamma missbruksubstanser och narkotikaklassa dem (yrkande 3) och om att inrätta ett ”snabbspår” för narkotikaklassningar i syfte att ge tull och polis ökade möjligheter att ingripa snabbt (yrkande 4).

I motion So598 av Johan Pehrson (fp) begärs ett tillkännagivande om en snabbare narkotikaklassning.

I motion So571 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd) begärs ett tillkännagivande om en utredning av generisk klassning av narkotiska preparat i syfte att effektivisera arbetet med narkotikaklassning.

Internet

I motion So273 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s) begärs ett tillkännagivande om droger på nätet.

I motion So595 av Hans Wallmark (m) (delvis) begärs ett tillkännagivande om behovet av en nationell strategi i fråga om näthandel med narkotika och steroider.

I motion So585 av Per Lodenius (c) begärs ett tillkännagivande om att intensifiera arbetet med att förhindra att droger säljs via Internet (yrkande 2).

I motion So516 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) begärs ett tillkännagivande om en större uppmärksamhet på den ökande Internetförsäljning som sker av lagliga, ej narkotikaklassade, preparat som används i berusande syfte (yrkande 2).

Dopning

I motion So554 av Lars Lilja (s) begärs ett tillkännagivande om att se över om straffen för dopningsbrott ska höjas och att dopningsbrott ska likställas med narkotikabrott (yrkande 2).

Bakgrund

Allmänt

Enligt budgetpropositionen för 2010, utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (prop. 2009/10:1) är det övergripande målet för den svenska narkotikapolitiken ett narkotikafritt samhälle (prop. 2005/06:30, bet. 2005/06:JuSoU1, rskr. 2005/06:218). Vidare har regeringen i propositionen Mål för folkhälsan (prop. 2002/03:35) angett att ett samhälle fritt från dopning är ett mål för att uppnå det övergripande folkhälsomålet. Till målet hör följande delmål:

- minska nyrekryteringen till missbruk
- förmå personer med missbruksproblem att upphöra med sitt missbruk
- minska tillgången till narkotika.

Vid årsskiftet 2007/08 inrättades en samordningsfunktion i Regeringskansliet för regeringens alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksförebyggande politik. Samordningsfunktionen består av en interdepartemental arbetsgrupp och ett sekretariat (ANDT-sekretariatet). År 2008 inrättades även ett råd som agerar som rådgivare till regeringen i alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksfrågor.

Regeringen beslutade den 28 januari 2010 om 2010 års åtgärdsprogram för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken. I 2009 års åtgärdsprogram presenterades 18 särskilt prioriterade områden för ANDT-arbetet. 2010 års åtgärdsprogram fokuseras på att, inom de redan prioriterade områdena, stärka eller utveckla samverkan och samordning inom sju områden, t.ex. samverkan kring insatser för barn och unga i riskzonen och marknadsföring och försäljning via Internet.

Inom ramen för den nationella narkotikahandlingsplanen för perioden 2006–2010 pågår ett omfattande utvecklingsarbete. Bland annat har en lång rad metod- och kunskapsutvecklande projekt som rör prevention, vård och behandling genomförts i kommuner och landsting. Ett resultat av detta arbete är bl.a. att i stort sett samtliga kommuner rapporterar att de nu har lokala drogstrategier och huvudparten har också någon form av drogsamordnare.

Internationellt arbete

Sveriges internationella engagemang i narkotikafrågan sker genom multinationella organisationer som FN och Europarådet (www.regeringen.se).

År 2004 antogs inom EU en narkotikastrategi för perioden 2005–2012. Narkotikastrategin utgör ramen för två handlingsplaner om fyra år vardera, den senaste för perioden 2009–2012.

Av broschyren Hälsofrågor och sociala frågor – resultat av det svenska EU-ordförandeskapet 2009 framgår bl.a. följande. En av EU:s viktigaste prioriteringar inom narkotikaområdet är att minska efterfrågan på narkotika, bl.a. genom att höja kvaliteten på det förebyggande arbetet. Ordförandeskapet har kunnat ena EU-länderna om att främja förebyggande arbete för att förhindra eller skjuta upp narkotikadebuten. För att stödja EU-länderna i deras arbete, tog ordförandeskapet upp en diskussion om förebyggande arbete vid ett möte med de nationella narkotikasamordnarna den 2–3 november i Stockholm. Även det spanska ordförandeskapet kommer att prioritera EU:s arbete med att förebygga användning av narkotika.

I svar på en interpellation (ip. 2009/10:265) om heroinförskrivning i Danmark svarade statsrådet Maria Larsson den 12 mars 2010 bl.a. följande.

Att upprätthålla respekten för FN:s narkotikakonventioner är ledstjärnan för vårt agerande i den internationella narkotikadebatten. Att konventionerna är en grundval är klart och tydligt uttryckt i EU:s narkotikastrategi och handlingsplan liksom i det politiska manifest som antogs vid ministersegmentet vid förra årets möte i FN:s narkotikakommission. Här har Sverige varit aktivt drivande i att få in dessa referenser. Jag kan nämna att när det gäller diskussionerna om just respekten för konventionerna har vi haft ett starkt stöd från den danska regeringen.

Internet

I svar på en skriftlig fråga (fr. 2009/10:587) om droginförsel via Internet svarade justitieminister Beatrice Ask den 10 mars 2010 bl.a. följande.

Regeringen ser allvarligt på den växande droghandel som sker via Internet. Särskilt allvarligt är det att ungdomar beställer och för in droger. Det arbete som bedrivs vid bland annat de brottsbekämpande myndigheterna för att stoppa detta är därför synnerligen viktigt.

Brottslighet på Internet är en stor utmaning för rättsväsendet. Möjligheten att upptäcka och lagföra ansvariga för illegal försäljning på Internet kräver metodutveckling och effektiv samverkan mellan olika myndighe-

ter. Ett exempel på sådant arbete som redan pågår är att man vid Rikskriminalpolisen har avsatt resurser som arbetar för att öka den polisiära kompetensen i dessa frågor.

En annan del av problemet är att många av de hälsofarliga och beroendeframkallande droger som saluförs på Internet inte är klassificerade som narkotika. För att myndigheterna ska kunna ingripa också mot denna handel har Narkotikautredningen i betänkandet Bättre kontroll av missbruksmedel (SOU 2008:120) förslagit att en ny lag om skyddsomhändertagande av vissa varor ska införas.

— — —

Jag vill i samband med detta också nämna det viktiga arbete som bedrivs inom det frivilliga nätverket Nadis (Nätverket för den aktuella drogsituationen i Skandinavien) där experter från olika myndigheter och andra institutioner med direkt koppling till olika delar av drogområdet samarbetar för att upptäcka nya hälsofarliga preparat.

Internationellt samarbete är också av stor vikt för att bekämpa Internetrelaterad brottslighet. Inom EU är Sverige med och stöder det spanska ordförandeskapets arbete som syftar till att lägga fram en handlingsplan mot IT-brott. I handlingsplanen föreslås åtgärder kopplade till kampen mot handel med olagliga substanser.

Kat

I svar på en skriftlig fråga (fr. 2008/09:748) om Storbritannien, Nederländerna och kat svarade statsrådet Maria Larsson den 1 april 2009 bl.a. följande.

Drogen kat är narkotikaklassad i Sverige och en rad andra länder men omfattas inte av den internationella kontroll som bygger på FN:s narkotikakonventioner. Beslut angående nya ämnen tas av FN:s narkotikakommission på förslag av WHO. Förra året presenterade WHO resultatet från en expertgrupp som analyserat kat. WHO kom då fram till att kat inte uppfyllde kraven på internationell klassning.

Ameer Sachet har rätt i att mycket av den kat som kommer in i Sverige kommer via Nederländerna eller Storbritannien och vi har från svensk sida fört fram detta i informella diskussioner med de berörda länderna och bett dem att förbjuda handeln. I Nederländerna genomförde man för något år sedan en riskanalys av kat men de kom fram till att drogen inte var så farlig att det motiverade en narkotikaklassning. Representanter för Storbritannien har uttryckt motsvarande syn beträffande kats farlighet.

Vid sidan av FN:s kontrollsystem är narkotikaklassning en nationell fråga och det finns inte heller någon gemensam narkotikaförteckning inom EU. Vi har därför inte för avsikt att ta upp frågan om en narkotikaklassning av kat inom EU inom ramen för vårt ordförandeprogram. Däremot kommer vi självklart att fortsätta dialogen med de länder som utgör transitländer för smuglingen av kat till Sverige.

Narkotikautredningen

Narkotikautredningen (S 2006:07) lämnade i december 2008 sitt betänkande Bättre kontroll av missbruksmedel – En effektivare narkotika- och dopningslagstiftning m.m. (SOU 2008:120) till regeringen. I betänkandet

behandlas ett antal olika frågor om narkotika, narkotikaprekursorer (dvs. ämnen som kan omvandlas till narkotika), hälsofarliga varor, dopningsmedel och s.k. flyktiga ämnen som kan användas vid sniffning.

Utredningen föreslår inte – främst med hänvisning till rättssäkerhetskrav – någon ändring i sättet att fastställa vad som är narkotika, hälsofarliga varor och dopningsmedel. Utredningen föreslår vidare att FHI:s och Läke-medelsverkets arbete med att utreda och till regeringen anmäla vilka ämnen som bör klassificeras som narkotika eller hälsofarliga varor effektiviseras. Bland annat föreslås att myndigheterna ska bevaka utbudet på Internet av oklassificerade substanser och ges rätt att köpa in sådana ämnen för att analysera innehållet och den aktiva substansen, detta som ett led i att åstadkomma att klassificeringsprocessen i fråga om nya droger blir mer effektiv och snabb. För att försöka hålla jämna steg med den marknad som bjuder ut nya okontrollerade missbrukssubstanser till försäljning föreslår utredaren att FHI ska föra en utbyggd bevakningslista och ha möjlighet att utreda flera missbrukssubstanser samtidigt. I den mån flera substanser som faller inom Läke-medelsverkets ansvarsområde börjar användas för missbruk föreslår utredningen att även Läke-medelsverket ska ha möjlighet att utreda flera substanser samtidigt.

Den svenska delen av nätverket Nadis (Nätverket för den aktuella drog-situationen i Skandinavien), som består av experter från olika myndigheter och institutioner med direkt koppling till olika delar av drogområdet, utgör enligt utredningen ett viktigt instrument i FHI:s och Läke-medelsverkets arbete med kontroll av missbrukssubstanser. Utredningen föreslår att Nadis byggs ut och förstärks.

Utredningen föreslår vidare att en lag om individuella skyddsomhändertaganden av icke kontrollerade missbrukssubstanser införs till skydd för enskildas liv och hälsa, mot skador av sådana varor som regeringen kan antas komma att förklara som narkotika eller hälsofarlig vara.

Narkotikautredningen har låtit göra ingående analyser av dopningsmedels farlighet i olika avseenden. Missbruk av dopningsmedel är enligt utredningen ett omfattande och stort problem som i många avseenden kan jämföras med narkotikamissbruk. Utredningen föreslår att påföljderna för dopningsbrott avsevärt skärps.

Betänkandet har remissbehandlats, och enligt propositionslistan avser regeringen att under våren 2010 lägga fram propositionen En översyn av narkotikalagstiftningen.

Missbruksutredningen

Regeringen beslutade den 24 april 2008 om direktivet Översyn av missbruks- och beroendevården (dir. 2008:48). Missbruksutredningen (S 2008:04) ska bl.a. se över bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453), lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård när det gäller missbruks- och beroendevård samt lämna förslag till de förändringar

som bedöms nödvändiga för att anpassa lagstiftningen till utvecklingen inom området. Målet ska vara en kunskapsbaserad missbruks- och beroendevård utifrån den enskildes behov. I uppdraget ingår att ta ställning till hur kommunernas och landstingens ansvar för missbruks- och beroendevården kan tydliggöras. Utredaren ska även överväga eventuella behov av förändringar i lagstiftningen och ansvarsfördelningen mellan de båda huvudmännen för att säkerställa att personer med missbruk eller beroende får de insatser som de behöver.

Förslag ska lämnas till hur kunskapen om och tillgången till insatser i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet som t.ex. läkemedelsassisterad behandling vid alkohol- och narkotikamissbruk och behandling mot missbruk/beroende av narkotikaklassade läkemedel kan göras tillgänglig i hela landet. Ansvaret för insatser till personer med riskbruk, läkemedelsmissbruk/beroende, bruk av dopningsmedel eller blandmissbruk ska tydliggöras och riskerna med läkemedelsassisterad behandling när ett blandmissbruk förekommer belysas.

Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2010.

Utskottets ställningstagande

Det övergripande målet för den svenska narkotikapolitiken är ett narkotikafritt samhälle. För att motverka narkotikamissbruket genomförs den nationella narkotikahandlingsplanen för perioden 2006–2010. En viktig del i arbetet i enlighet med handlingsplanen har varit att skapa en fungerande struktur för det förebyggande arbetet. Ett fokus i detta arbete har legat på att skapa en bättre samordning på såväl nationell, regional som kommunal nivå samt mellan dessa nivåer. Sverige arbetar också internationellt på området.

Utskottet konstaterar att regeringen bedriver ett omfattande arbete på det narkotikapolitiska området, bl.a. inrättades vid årsskiftet 2007/08 en samordningsfunktion i Regeringskansliet för regeringens alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobaksförebyggande politik. Utskottet ser mycket positivt på regeringens fortsatta arbete med att verka för ett narkotikafritt samhälle.

Mot bakgrund av det arbete som pågår på narkotikaområdet anser utskottet att motionerna So347 (fp), So558 (kd) yrkandena 1 och 2, So585 (c) yrkande 5, So614 (s) yrkande 2 och So622 (c) yrkandena 1 och 2 åtminstone i viss utsträckning får anses tillgodosedda. Motionerna avstyrks.

När det gäller frågor om missbruksbehandling konstaterar utskottet att Missbruksutredningen (S 2008:04) har i uppdrag att se över bestämmelserna i socialtjänstlagen (2001:453), lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall, hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) och lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård när det gäller missbruks- och beroendevård samt lämna förslag till de förändringar som bedöms nödvändiga för att anpassa lagstiftningen till utvecklingen inom området. Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2010.

Utskottet anser inte att riksdagen bör föregripa utredningens arbete. Motionerna So372 (m), So463 (v) yrkande 61, So508 (s) och So585 (c) yrkande 3 avstyrks i den mån de inte är tillgodosedda med det anförda.

Utskottet har erfarit att regeringen avser att senare under våren 2010 lägga fram propositionen En översyn av narkotikalagstiftningen. Flera motionsyrkanden tar upp frågor som behandlats av Narkotikautredningen (S 2006:07) och som därmed förväntas behandlas i den aviserade propositionen.

Av nu anförda skäl anser utskottet att riksdagen inte bör ta något initiativ. Motionerna So250 (m), So273 (s), So283 (m), So331 (c), So509 (s), So516 (fp) yrkandena 1–4, So554 (s) yrkande 2, So571 (kd), So585 (c) yrkandena 1 och 2, So595 (m) i denna del, So598 (fp) och So602 (s) avstyrks.

Narkotikafrågor – förenklad behandling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden (s, m, v) som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 2 (s) och 3 (v).

Fyra motionsyrkanden rör samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden. Dessa är motionerna So312 av Elina Linna m.fl. (v) yrkande 1, So554 av Lars Lilja (s) yrkande 4, So614 av Morgan Johansson m.fl. (s) yrkande 1 och So238 av Cecilia Magnusson (m). Detta har bl.a. gjorts i betänkandena 2007/08:SoU1 utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg m.m., 2007/08:SoU11 En förnyad folkhälsopolitik och 2008/09:SoU17 Folkhälsopolitik. Riksdagen avslog i enlighet med utskottets förslag motionsyrkandena. Utskottet ser ingen anledning att nu göra en annan bedömning.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Narkotikapolitisk inriktning, punkt 1 (s, v, mp)

av Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Lennart Axelsson (s), Thomas Nihlén (mp), Per Svedberg (s), Ann Arleklo (s) och Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2009/10:So614 av Morgan Johansson m.fl. (s) yrkande 2 och avslår motionerna

2009/10:So347 av Solveig Hellquist (fp),

2009/10:So558 av Désirée Pethrus Engström (kd) yrkandena 1 och 2,

2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkande 5 och

2009/10:So622 av Fredrick Federley (c) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

I Köpenhamn finns ett förslag om att släppa haschet fritt. Man vill införa en modell med statliga försäljningsställen. Om detta skulle bli verklighet, skulle inte bara missbruket i Danmark öka kraftigt utan även situationen på den svenska sidan av Sundet skulle påverkas mycket negativt. Nu är försäljningen i Christiania stängd och att nu åter öppna fri försäljning av hasch skulle innebära ett allvarligt steg tillbaka.

Fri försäljning av narkotika i Köpenhamn skulle dessutom strida mot den nordiska överenskommelse som träffades i Lund 2004, där alla nordiska och baltiska länder åtar sig att verka för en restriktiv narkotikapolitik.

Det finns dess bättre ingen majoritet för närvarande för detta förslag i Folketinget. Icke desto mindre bör Sveriges regering inom ramen för det nordiska samarbetet försäkra sig om att Danmark står bakom den nordisk-baltiska överenskommelsen om en restriktiv narkotikapolitik.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

2. Missbruksbehandling, punkt 2 (s, v, mp)

av Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Lennart Axelsson (s), Thomas Nihlén (mp), Per Svedberg (s), Ann Arleklo (s) och Eva Olofsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2009/10:So463 av Lars Ohly m.fl. (v) yrkande 61 och avslår motionerna

2009/10:So372 av Mats Gerdau och Helena Bouveng (båda m),

2009/10:So508 av Jan Emanuel Johansson (s) och

2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkande 3.

Ställningstagande

En del i arbetet mot spridningen av hepatit C måste bestå i ett införande av sprututbytesprogram, vilket tyvärr inte har skett i Stockholm. Vi vet från Malmö och Lund, där sådana program finns, att smittspridningen har begränsats.

Ett annat problem är att narkomaner som är hepatit C-smittade i dag inte får någon adekvat vård eftersom det ställs orimliga krav som de måste uppfylla innan vården påbörjas. Det innebär lidande för den enskilde och bidrar till sjukdomens spridning. Vi anser att vård och behandling av missbrukare som smittats av hepatit C bör underlättas och prioriteras. Detta är landstingens och kommunernas ansvar, men eftersom det finns brister i deras arbete på området menar vi att Socialstyrelsen bör ges i uppdrag att följa upp och utvärdera vården av blodsmittade missbrukare.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

3. Översyn av narkotikalagstiftningen, punkt 3 (s, mp)

av Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Lennart Axelsson (s), Thomas Nihlén (mp), Per Svedberg (s) och Ann Arleklo (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2009/10:So273 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s),

2009/10:So554 av Lars Lilja (s) yrkande 2 och

2009/10:So602 av Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (båda s),
bifaller delvis motionerna
2009/10:So283 av Jan-Evert Rådström (m),
2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkande 2 och
2009/10:So595 av Hans Wallmark (m) i denna del och
avslår motionerna
2009/10:So250 av Lars Elinderson (m),
2009/10:So331 av Birgitta Sellén och Maria Kornevik Jakobsson (båda c),
2009/10:So509 av Jan Emanuel Johansson (s),
2009/10:So516 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp) yrkandena
1–4,
2009/10:So571 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd),
2009/10:So585 av Per Lodenius (c) yrkande 1 och
2009/10:So598 av Johan Pehrson (fp).

Ställningstagande

Internethandeln har blivit ett stort problem med ofta tragiska konsekvenser då unga människor dör till följd av överdoser. För att minska droganvändningen är det viktigt att försvåra tillgången till droger. Att stoppa droghandeln över nätet är ett nödvändigt första steg i detta arbete.

Problemen och riskerna med missbruk av anabola androgena steroider är underskattade och väl att jämföra med narkotikaproblematiken. Vi anser därför att dopningsbrott ska likställas med narkotikabrott och att straffen för dopningsbrott ska höjas. Minimistraflet för grovt dopningsbrott borde vara minst två års fängelse.

Vad som klassificeras som narkotika är väldigt olika i EU:s olika medlemsländer, och detta medför stora svårigheter i bekämpningen av drogrelaterade problem på både EU-nivå och nationellt. Vi anser därför att det behövs en samordnad klassificering av narkotika på EU-nivå. Problemet i Sverige i motsats till andra länder är att tullen måste jaga enskilda ämnen, i stället för att preparaten finns samlade i större grupper. En samordnad klassificering av narkotika på EU-nivå skulle ge bättre resultat i kampen mot narkotikan.

Detta betyder inte att legaliseringen av vad som anses vara narkotiska preparat bör se likadan ut inom hela EU. Varje land bör självt välja vilka av de narkotikaklassade preparaten som är lagliga respektive olagliga.

Vad vi nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Särskilda yttranden

1. Översyn av narkotikalagstiftningen, punkt 3 (v)

Eva Olofsson (v) anför:

Internethandeln har blivit ett stort problem med ofta tragiska konsekvenser då unga människor dör till följd av överdoser. För att minska droganvändningen är det viktigt att försvåra tillgången till droger. Att stoppa droghandeln över nätet är ett nödvändigt första steg i detta arbete.

Problemen och riskerna med missbruk av anabola androgena steroider är underskattade och väl att jämföra med narkotikaproblematiken. Åtgärder behöver vidtas för att förbättra arbetet mot dopningsbrott.

Med beaktande av det arbete som pågår mot droghandel på Internet och dopningsbrott avstår jag från att reservera mig men jag kommer att följa frågan.

2. Narkotikafrågor – förenklad behandling, punkt 4 (s)

Ylva Johansson (s), Christer Engelhardt (s), Lars U Granberg (s), Lennart Axelsson (s), Per Svedberg (s) och Ann Arleklo (s) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna under punkt 4. Då det gäller motionsförslagen hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av de socialdemokratiska företrädarna i motsvarande frågor, bl.a. i betänkandena 2007/08:SoU11 En förnyad folkhälsopolitik och 2008/09:SoU17 Folkhälsopolitik. Vi vidhåller de synpunkter som framförts i de sammanhangen men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

3. Narkotikafrågor – förenklad behandling, punkt 4 (v)

Eva Olofsson (v) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns upptagna under punkt 4. Då det gäller motion So312 (v) yrkande 1 hänvisar jag till tidigare ställningstaganden av Vänsterpartiets företrädare i motsvarande fråga i betänkande 2007/08:SoU1 utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg m.m. Jag vidhåller de synpunkter som framförts i de sammanhangen men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2009

2009/10:So238 av Cecilia Magnusson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inte tillåta sprututbyte för narkomaner.

2009/10:So250 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör begära ett generellt tillstånd att narkotikaklassa nya preparat utan att i förväg behöva inhämta tillstånd från EU i varje enskilt fall.

2009/10:So273 av Susanne Eberstein och Jasenko Omanovic (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om droger på nätet.

2009/10:So283 av Jan-Evert Rådström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om klassificering av droger.

2009/10:So312 av Elina Linna m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det bör inrättas en självständig forskar- och utvecklingsenhet.

2009/10:So331 av Birgitta Sellén och Maria Kornevik Jakobsson (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att narkotikaklassa GBL.

2009/10:So347 av Solveig Hellquist (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av intensifierade insatser för att förebygga injektionsnarkomani bland ungdomar.

2009/10:So372 av Mats Gerdau och Helena Bouveng (båda m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behandling med Subutex och Metadon.

2009/10:So463 av Lars Ohly m.fl. (v):

61. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ge Socialstyrelsen i uppdrag att följa upp och utvärdera vården av blodsmittade missbrukare.

2009/10:So508 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att studien om blodsmitta översätts och att Socialdepartementet får i uppdrag att sammanställa den som underlag för den fortsatta narkotikapolitiska forskningen och debatten.

2009/10:So509 av Jan Emanuel Johansson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om drogen GHB.

2009/10:So516 av Anita Brodén och Agneta Berliner (båda fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en effektiv narkotikalagstiftning för att förhindra spridning av droger.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en större uppmärksamhet på den ökande Internetförsäljning som sker av lagliga, ej narkotikaklassade, preparat som används i berusande syfte.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fortsätta uppmärksamma missbrukssubstanter och narkotikaklassa dem.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inrätta ett "snabbspår" för narkotikaklassningar i syfte att ge tull och polis ökade möjligheter att ingripa snabbt.

2009/10:So554 av Lars Lilja (s):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över om straffen för dopningsbrott ska höjas och att dopningsbrott ska likställas med narkotikabrott.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över lagstiftningen så att det blir enkelt för gymägare att i kontrakt med sina kunder eller medlemmar avtala om att kunden eller medlemmen är beredd att på uppmaning lämna urinprov för dopningstest.

2009/10:So558 av Désirée Pethrus Engström (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att drogen kat förbjuds inom hela EU.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att öka berörda myndigheters kunskap om missbruk av kat.

2009/10:So571 av Chatrine Pålsson Ahlgren (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utredning av generisk klassning av narkotiska preparat i syfte att effektivisera arbetet med narkotikaklassning.

2009/10:So585 av Per Lodenius (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att rutinerna för hur en produkt narkotikaklassas behöver ses över för att korta handläggningstiden.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att intensifiera arbetet med att förhindra att droger säljs via Internet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att säkerställa att de behandlingsmetoder som används bevisligen ger effekt och att kunskapen om detta sprids.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att samarbetet med den ideella sektorn bör öka i det drogförebyggande arbetet.

2009/10:So595 av Hans Wallmark (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en nationell strategi i fråga om näthandel med narkotika, falska mediciner och steroider.

Avseende: näthandel med narkotika och steroider.

2009/10:So598 av Johan Pehrson (fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en snabbare narkotikaklassning.

2009/10:So602 av Siw Wittgren-Ahl och Ronny Olander (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om klassificering av droger i EU.

2009/10:So614 av Morgan Johansson m.fl. (s):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av förebyggande arbete mot narkotikamissbruk.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att inom ramen för det nordiska samarbetet fortsätta att verka för en restriktiv narkotikapolitik.

2009/10:So622 av Fredrick Federley (c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra en översyn av den svenska narkotikapolitiken för att försöka att faktamässigt se vilka resultat de senaste tio årens massiva insatser har haft.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utredningen också ser över kostnaderna för den förda politiken samt alternativkostnaden för att lokalisera resurser till denna prioritering i förhållande till andra områden som lider resursbrist inom rättsområdet.